

ks. Grzegorz Siedlarz SCJ

Michał Chodkowski

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI DOTYCZĄCE MODLITWY POWSZECHNEJ

„W modlitwie powszechnej lud, spełniając swój urząd kapłański, modli się w intencji wszystkich ludzi” (KL 53)

Modlitwa powszechna (łac. *Oratio universalis*) lub **Modlitwa wiernych** (łac. *Oratio fidelium*) stanowi zakończenie Liturgii Słowa jako odpowiedź zgromadzenia na usłyszane Słowo Boże.

Wstęp i zakończenie modlitwy wygłasza celebrans z miejsca przewodniczenia, natomiast wezwania powinny być podawane przez diakona, lektora lub osobę świecką od ambony.

W pierwszych wiekach chrześcijaństwa katechumeni (osoby, przygotowujące się do przyjęcia sakramentu chrztu św.) mieli prawo tylko do wysłuchania czytań i kazania. Później byli zobowiązani do opuszczenia zgromadzenia. Następujące po ich wyjściu wyznanie wiary i modlitwę wiernych mogli mówić tylko ci, którzy byli w pełnej jedności z Chrystusem. **Zanoszenie prośb w modlitwie powszechnej jest więc wyróżnieniem.**

I. Cechy modlitwy powszechnej:

- ✓ jest błaganiem zwróconym do Boga
- ✓ lud prosi w niej o dobro powszechne
- ✓ ma miejsce podczas każdej Mszy świętej

II. Struktura modlitwy:

1. Wprowadzenie (wstęp):

Należy do celebransa. Powinien być krótkim wprowadzeniem w modlitwę skierowanym do zgromadzonych. Treść wprowadzenia może nawiązywać do usłyszanego słowa Bożego, może również uwzględniać okres liturgiczny, treść obchodzonej uroczystości, albo treści z żywota wspomnianego w danym dniu świętego.

2. Wezwania:

Wezwania powinien czytać diakon, kantor, lektor lub inny uczestnik liturgii, który został wcześniej przygotowany do tej posługi. Dzieli się one na cztery grupy:

- **w potrzebach Kościoła** (*za papieża, biskupów, misje, o zjednoczenie chrześcijan, o powołania kapłańskie lub zakonne*)
- **za rządzącymi państwami i o zbawienie całego świata** (*w potrzebach narodu i ludzkości: o pokój, o przestrzeganie praw człowieka, za kierujących państwami, za organizacje międzynarodowe*)
- **za ludzi doświadczonych różnymi trudnościami** (*za tych, którzy cierpią moralnie lub fizycznie, za wszystkich potrzebujących, chorych, prześladowanych, głodujących, konających, doświadczonych nałogami, cierpiących w czyśćcu*)
- **za miejscową wspólnotę**

3. Zakończenie:

Należy do celebransa. Powinno być krótkie i zawierać prośbę skierowaną do Boga o wysłuchanie błagań zamieszczonych w modlitwie. Może wyrażać tę samą intencję co kolekta dnia, ale nie powinna być jej powtórzeniem

Modlitwa powszechna powinna składać się z **nie mniej niż czterech** wezwań (po jednym z każdej grupy), a **nie więcej niż z sześciu** (*Nowe OWMR, nr 26*). Wyjątkiem jest modlitwa powszechna podczas liturgii Wielkiego Piątku, która ma nieco inną formę. W celebracjach odbywających się w szczególnych okolicznościach, jak w czasie bierzmowania, małżeństwa, pogrzebu porządek intencji może bardziej uwzględniać określoną okoliczność.

Modlitwa powszechna nie może mieć charakteru dydaktycznego, dziękczynnego ani pochwalnego – mogą to być jedynie prośby.

III. Formy modlitwy:

- ✓ **forma kompletna** – módlmy się za..., aby...:
Módlmy się za misjonarzy, aby jak najwięcej ludzi mogli przyprowadzić przez chrzest do Jezusa i Kościoła.
- ✓ **forma skrócona** – módlmy się, aby...:
Módlmy się, aby ludzie młodzi potrafili odnaleźć miłość Chrystusa i byli Mu wierni.
- ✓ **forma krótka** – módlmy się za...:
Módlmy się za cierpiących.
- ✓ **forma najkrótsza** – za... (ewentualnie „za..., by...”):
Za naszych bliskich zmarłych.

Warto podkreślić, że formy zaczynające się cytatem z Pisma Świętego, bezpośrednim zwrotem do Boga lub podobne są niepoprawne ze względu na to, że wezwania nie mogą mieć charakteru dydaktycznego i nie jest ich celem podawanie wielkiej ilości idei lub tematów oraz ich styl musi być bardzo zwarty i jasny.

Istnieją różne formy odpowiedzi ludu, najpopularniejsza to „*Wysłuchaj nas Panie*” (po wezwaniu podającego intencje modlitwy powszechnej „*Ciebie prosimy*”). Może to być również chwila ciszy, albo dłuższa modlitwa, podana przed wygłoszeniem intencji.

Spontaniczna modlitwa powszechna:

Jest to forma modlitwy powszechnej polegająca na spontanicznym podawaniu próśb przez zgromadzonych używana zazwyczaj podczas Eucharystii w małych grupach wspólnotowych. Jest to również forma, w której popełnia się najwięcej błędów (ilość intencji, kolejność próśb, pomijanie grup wezwań); dlatego aby ich uniknąć, należy poinformować zgromadzonych o tej formie przed rozpoczęciem liturgii.

Śpiew w modlitwie powszechnej:

Wstęp do modlitwy jest czytany. Wezwania natomiast mogą być śpiewane w całości lub wykonane tak, że wezwanie jest czytane, a tylko krótka zachęta wywołująca odpowiedź wiernych jest śpiewana („*Ciebie prosimy...*”). Śpiew ten może wykonać ktoś inny niż wykonujący wezwanie (*na przykład kantor albo organista*). Zakończenie modlitwy może być śpiewane.

IV. Uwagi i zalecenia dla lektorów:

1. Przed Mszą należy obowiązkowo przygotować(przeczytać) sobie modlitwę, ze szczególnym uwzględnieniem intencji danej Mszy Świętej.
2. Pamiętać, że jest to modlitwa błagalna i zawiera tylko prośby.
3. Przestrzegać ilości i kolejności wezwań.
4. Czytać powoli i wyraźnie.

V. Bibliografia:

1. Nowe OWMR z 2002r., nr: 26, 69, 70, 71, 108.
2. Ustalenia 177. Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski 10-11.12.1980, nr VIII.
3. http://liturgia.ovh.org/przepisy_modlitwa.php (dostęp 11.12.2013r.).

Do poczytania dla zainteresowanych:

http://liturgia.ovh.org/przepisy_modlitwa.php

http://www.samaria.franciszkanie.pl/readarticle.php?article_id=1